

اینترنت و آسیب های اجتماعی

نویسنده : ندا استادیان

ناشر: پایگاه تخصصی نشر مقالات حقوقی، حق گستر

www.haghgostar.ir , haghgostar@gmail.com

دانشجوی ترم آخر کارشناسی ارشد حقوق

حقوق جزا و جرم شناسی

نشانی الکترونیکی: n.ostadiyan@yahoo.com

محرور اول: سیاستگذاری اجتماعی در حوزه فضای مجازی و آسیب اجتماعی

امروزه اکثر خانواده ها دارای رایانه هستند و اینترنت از تازه ترین دستاوردهای بشر و آخرین عضو خانواده تکنولوژی است که حدود چهل سال است که قدم به زندگی انسان گذاشته و در عرصه های مختلف نقش آفرینی می کند. اینترنت دنیای مجازی است که با دنیای واقعی پیرامون ما تفاوت هایی دارد. در جهان مجازی انسان با سرزمینی بدون مرز مواجه می گردد که از فرهنگ های مختلف تشکیل شده است. اینترنت ابزاری است که اگر از آن به طور صحیح استفاده شود موجب تحول بسیار سریع در علوم و رشد و تعالی بشری در تمامی زمینه ها خواهد بود.

در این بحث به برخی از آثار منفی اینترنت می پردازیم:

۱. ویرانی پرده های حیا: بررسی ها نشان می دهد که طی این دوره زمان کوتاه مدت حتی خجالی ترین افراد در مواجهه با این ادبیات به چت کنندگان بی پروا و گستاخ تبدیل شده اند.

۲. اتلاف وقت: در اینترنت فرد به چت کردن معتاد میشود و نا خود آگاه ساعت ها در اتاق چت به گفت و گو می پردازد.

۳. ارتباط با پلید ترین افراد: این امکان را برای افراد پلید فراهم می کند تا در پوشش فریبنده و زیبنده خود رادر معرض نمایش بگذارند و به خواسته پلید خود برسند.

این ها فقط گوشه ای از پیامد های اخلاقی ارتباط بدون محدودیت با اینترنت است. ایجاد امنیت اینترنتی برای افراد به خصوص نسل جوان لازم و ضروری است زیرا اکثر جوانا و نوجوانان اطلاعات ناچیزی از خطر های اینترنت را دارند. امروزه دنیای رایانه هویت یابی نسل جوان رادرابعاد فکری و اخلاقی تحت تاثیر قرارداده و موجب اعتیاد نو و مدرن شده و بدین وسیله سبب آسیب اجتماعی میشود. سدجویان از طریق اینترنت به راحتی کالای خود را تبلیغ می کنند- خبر های دروغین را برای جوامع می فرستند- ابهت فرهنگی و دینی خانواده ها را می شکنند و زمینه های آشفتگی هویت را برای جوانا فراهم می کنند.

از مهمترین آسیب های اینترنت:

۱: آسیب فکری: استفاده ارج از حد متعارف از اینترنت به وابستگی شدید روانی و فکری می انجامد. (رشد آموزش علوم اجتماعی - دوره چهاردهم - شماره ۲ - سال ۱۳۸۹)

۲: آسیب جسمانی: فشارهای عصبی - چاقی - انزوا - چشم درد...

۳: آسیب اجتماعی فرهنگی: گاه مشاهده میشود که افراد چنان در اتاق های گفت و گو غرق می شوند که حتی زمان صرف غذا را فراموش می کنند. این ها علایمی شبیه الکلی ها یا معتادان دارند- بسیاری از آن ها از بی خوابی رنج می برند- خسته اند و روابطشان با اطرافیان به حداقل رسیده است.

۴: گسست فکری و عاطفی: با ورود اینترنت و رایانه به درون خانواده ها بین والدین و فرزندان جدایی فکری - عاطفی و فیزیکی رخ می دهد. و پیشرفت خیره کننده فن آوری تاثیرات محسوس و نامحسوس زیادی را بر زندگی دختران گذاشته است. (ظهیری - علی اصغر - ۱۳۷۹ - برای دختران - قم)

اینترنت بازاری جهانی برای خرید و فروش اطلاعات است. میتوان از این بازار به نحو مطلوب استفاده شود. اما در ایران به جهت وجود محدودیت هادر بخش های مختلف اینترنت به منزله ی ابزاری برای آشنایی افراد مطرح است نه اطلاع رسانی در تمامی دنیا از اینترنت برای گرفتن اطلاعات در زمینه پژوهش های علمی - خرید و فروش و... استفاده می شود. در این کشورها مطالب به صورت درست و واقعی قبل از اینکه وارد سایت شود در اختیار خبرگزاری ها قرار می گیرد و دیگر نیازی نیست مردم دنبال کسب این گونه مسایل از طریق اینترنت باشند.

و مطالب برعکس در یافت کنند. جایگاه اینترنت در همه جای دنیا حتی در ایران مشخص است. اما مشکل این است که از لحاظ فرهنگ استفاده از اینترنت هنوز خیلی عقب هستیم. در این میان نقش خانواده در هدایت استفاده از اینترنت به سزاست. آشنایی فرزندان با خطرات جسمانی - رفتاری - اخلاقی و تقویت مبانی ارزشی - اخلاقی و دینی فرزندان و ایجاد خودکنترلی و خودایمنی در آن ها برای استفاده بهینه از فن آوری های جدید بسیار پر اهمیت است. نتایج تحقیقات و همچنین از نظر متخصصان موید این نکته است که بهترین کاری که میتوان در این خصوص انجام داد این است که قبل از فراهم آوری امکان استفاده از اینترنت یک خط مشی کامل شفاف و دقیق درباره نحوه استفاده از اینترنت ترسیم شود. والدین میتوانند ضمن آنکه رایانه را در مکان عمومی منزل بگذارند - زمانی را به استفاده از اینترنت اختصاص می دهند و خودنیز وی را در این زمینه همراهی کنند. (www.blogskin.ir)

تغییر و تحول در وسایل ارتباط جمعی یا به تعبیر دیگری انقلاب فناوری اطلاعات با خلق دنیای جدیدی به نام دنیای مجازی به عمل بین حاکمیت و شهروندان و تعامل شهروندان با همدیگر و توزیع اطلاعات علمی - هنری و فرهنگی چهره ای جدید بخشیده است. با توجه به این که موضوع بحث مقاله آسیب اجتماعی ناشی از وسایل ارتباط جمعی مانند اینترنت - ماهواره و... است به این

توجه می‌نماییم که هر یک از وسایل ارتباط جمعی ضمن اینکه به لحاظ تسهیل امور آثار مثبتی در جامعه داشته‌اند و دارند به احاطه سواستفاده‌ای که از آن‌ها می‌شود ممکن است آسیب‌هایی را برای جامعه به دنبال داشته باشند. هر چه وسایل ارتباط جمعی بیشتر قابل کنترل باشند آسیب‌هایی ناشی از آن‌ها کمتر است. ماهواره در سال ۱۹۶۰ اختراع شد و استفاده از آن در سال ۱۹۸۰ برای اکثر کشورها عمومیت پیدا کرد. ابتدا ماهواره دارای حجم زیادی بود کم‌کم از حجم ماهواره کاسته شد و در کیفیت آن‌ها نیز افزوده گردیده است. و اینترنت هم در دهه ۶۰ یک شبکه کامپیوتری بود و ایران در اواسط دهه ۳۷۰ به صورت محدود به اینترنت راه یافت و کم‌کم حضور خود را گسترش داد. اینترنت دارای خدمات گوناگونی است از قبیل: وب‌سایت - وبلاگ - ایمیل - پروفایل - گروه‌های اینترنتی - چت - انواع خدمات جستجو و غیره. اینترنت ابزاری است چند رسانه‌ای: هم روزنامه - هم رادیو و هم تلویزیون است. از دیگر ویژگی‌های آن کم‌هزینه بودن - نشر اطلاعات در اینترنت - فضای سایبری مانند اقیانوس بسیار طولانی و پرتلاطمی است که هر کس رایاری رفتن در داخل آن نیست و چه بسیار افرادی که وارد شدند و به لحاظ عدم آشنایی با فن‌شنو و نداشتن وسیله مناسب در اقیانوس پیمایی غرق گردیده و خوراک کوسه‌ها شده‌اند.

آسیب اجتماعی ناشی از اینترنت را می‌توان به دو دسته تقسیم کرد: ۱. آسیب اجتماعی ناشی از سواستفاده از امکانات اینترنت: این آسیب‌ها را با توجه به پرونده‌هایی که در دستگاه قضایی مطرح شده‌اند دسته‌بندی کرده‌ام. در دادسرای تهران یک دفتر مبارزه با جرایم اینترنتی وجود دارد که با دادسرای ارشاد تهران همکاری دارد. این دفتر بیشتر با آن دسته از جرایم اینترنتی که دارای ماهیت اخلاقی - فرهنگی و اجتماعی هستند مبارزه می‌کنند و با پلیس امنیت اخلاقی ناجا نیز همکاری می‌کنند. مطالبی که از این می‌کنم دسته‌بندی پرونده‌هایی است که در آن دفتر و دادسرای ارشاد مطرح شده‌اند. (۱) سوق دادن جوانان به سواستفاده از وبلاگ‌ها و وب‌سایت‌های اینترنتی: اشاره می‌کنم به پرونده یک نوجوان ۱۸ ساله از خانواده مذهبی که وبلاگ او شامل تشویق رابطه جنسی نامشروع - تشویق رابطه جنسی با محارم - توهین به قومیت و... بود

(۲) سواستفاده از چت روم اینترنتی: می‌تواند یک محیط علمی باشد ولی تبدیل به یک محیط مبتذل برای بسیاری از کاربران ایرانی شده است. و با توجه به زنده بودن محیط موجب انحراف دختران و سواستفاده از پسران نوجوان و نهی‌ها از هم پاشیده شدن

خانواده شده است. برای مثال دختری که از طریق چت فریب خورده و از خانه فرار کرده بود و گرفتار مرد ۴۷ ساله شد و روی بازگشت به خانواده رانداشت.

۲. آسیب اجتماعی ناشی از ماهیت و طبیعت ویژه اینترنت: (۱) اعتیاد اینترنتی و نتیجه آن افسردگی-اضطراب-و... (۲) تضعیف بنیان خانواده (۳) از بین رفتن روابط صحیح اجتماعی (نوشته توسط مقاله دکتر عبد الصمد خرم آبادی)

موبایل یا همان تلفن همراه نیز از جمله این فناوری های جدید به شمار می آید که از پدیده های نوظهور عصر الکترونیک و دنیای دیجیتال است و خصوصا در دهه اخیر به شدت جای خود را در بین افراد خانواده ها و به ویژه جوانان در سطح جهان و نیز ایران باز نموده است. در میان انبوه جمعیت چه در مترو- اتوبوس- و... بسیاری از افراد را میتوان دید که در حال کار کردن با تلفن همراه هستند. استفاده جانبی مانند گیم- بلوتوث و... وجود دارد. به دلیل توسعه و چند رسانه ای شدن تلفن های همراه نسل جدید که از دور بین های عکاسی و فیلم برداری و سیستم بلوتوث برخوردار هستند و آثار مثبت و منفی این فناوری جدید نیز داریم در حال گسترش است. آنچه که همه شاهد هستیم نشان می دهد بلوتوث ها در چند دسته غیر اخلاقی و تصاویر و کاپی های خصوصی- مسخره کردن قشرهای مختلف جامعه- ترویج تمدن غرب- مسخره کردن شخصیت های شاخص و روحانی کشور می باشد. تکثیر روز افزون بلوتوث های غیر اخلاقی و انتشار صحنه هایی از حریم خصوصی افراد این روزها به معضلی در راه امنیت اخلاقی خانواده ها تبدیل شده و می رود تا باسست کردن اعتقادات- اخلاقیات و عرف مردم مسلمان ایران موجبات فروپاشی اخلاقی و اجتماعی جامعه را فراهم آورد. (شیخی- غفور- آسیب شناسی اجتماعی بلوتوث -ش ۴-

(www.bluetomorrow.com) و (۹۱/۱/۲۳)

مسوول دفتر اینترنت دادسرای عمومی ضمن تشریح امکانات و جرایم موبایلی و نحوه پیشگیری از آنها با توجه به پرونده های مطرح، به بیان انتظار دادسرا از دستگاه های مربوطه برای برخورد با جرایم حوزه تلفن همراه پرداخت و تاکید کرد که اگر اقدامات لازم برای کنترل پیامک وجود نداشته باشد دادسرا مجبور است راسا وارد شود.

مسوول دفتر اینترنت دادسرای عمومی تهران در گفت‌وگو با خبرنگار حقوقی خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا)، با بیان این‌که هر فناوری دارای سه بخش فنی، پلیسی و قضایی است و با وزارت ارتباطات، نیروی انتظامی و دستگاه قضایی مرتبط است، اظهار داشت: در کنار این سه مورد، مبحث محتوایی نیز وجود دارد که به وزارت ارشاد و فرهنگ اسلامی، وزارت اطلاعات، سازمان تبلیغات و ارگان‌های دخیل در این امر برمی‌گردد.

وی بررسی در حوزه‌های مختلف شبکه‌ی ارتباطات سیار یا GSM، را از زوایای گوناگون امکان‌پذیر دانست و تصریح کرد: به طور طبیعی در بخش فنی، بیان عملکرد، قابلیت و نحوه‌ی کنترل شبکه‌ی ارتباطات سیار برعهده‌ی وزارت ارتباطات، مسایل پلیسی به عهده ضابطان قضایی و مباحث حقوقی و قضایی به عهده دادسرا و دستگاه قضایی است.

مسوول دفتر اینترنت دادسرای عمومی تهران، با بیان اینکه شبکه‌های GSM مشابه شبکه‌های ارتباطی و مخابراتی هستند، با این تفاوت که به صورت بی‌سیم کار می‌کنند، ادامه داد: پس از روشن کردن تلفن همراه، این دستگاه به طور دائم با مرکز در حال هماهنگ شدن است که از همین مرحله مسایل امنیتی و حقوقی

دستگاه‌های فنی و امنیتی درباره کنترل و سالم سازی پدیده بلوتوث تدبیر کنند

وی خاطر نشان کرد: به دلیل استفاده و به کارگیری Bluetooth در فاصله‌های محدود، سیستم عمومی مخابرات نمی‌تواند کنترلی نسبت به آن داشته باشد، مگر این‌که با استفاده از امکاناتی قابلیت Bluetooth حداقل در مراکز عمومی محدود شود و بجاست که دستگاه‌های فنی و امنیتی در خصوص کنترل و سالم سازی این پدیده اجتماعی تدابیری بیاندیشند.

ناچار به متوقف کردن قابلیت MMS شدیم

وی ادامه داد: در مواردی از طریق اینترنت با انتشار تصاویر و فیلم‌های خصوصی از برخی هنرمندان، در واقع امکان پیشرفت از آنها گرفته شده است و ممنوع‌التصویر شده‌اند، البته در مواردی نیز خود آنها مقصر نبودند. این در حالی است که با در دسترس بودن تلفن همراه در سطح تعداد ۲۴ میلیون مشترک تلفن همراه در سراسر کشور در مقایسه با اینترنت، این مورد افزایش می‌یافت و ما ناچار به متوقف کردن قابلیت MMS تا اتخاذ تدابیر امنیتی و ملاحظات لازم شدیم.

وی یادآور شد: به عنوان مثال، فیلم شخصی فردی منتشر می‌شود، حق شکایت برای شناسایی فرد مرتکب به انتشار این فیلم برای شاکی محفوظ است که پس از تشکیل پرونده در دستگاه قضایی، پرونده به کارشناسان ارجاع می‌شود و از مراکز مخابراتی، دیتا و اینترنتی استعلام صورت می‌گیرد که آخرین وضعیت ارتباطی این تلفن همراه چگونه است؟ در کشورهای اروپایی و آمریکایی هم‌سابق فنی ارتباطات انجام شده ثبت می‌شود و در فاصله سه تا شش ماه ارتباطات قابل پیگیری است.

مسوول دفتر اینترنت دادسرای عمومی و انقلاب تهران، با بیان این‌که در سال ۸۱ - ۸۰ کمیته‌ی جرایم رایانه‌ی زیر نظر معاونت توسعه‌ی قضایی دستگاه قضایی، پیش‌نویس قانون جرایم رایانه‌ی را تهیه و به دولت ارسال کرده و پس از ارسال به مجلس شورای اسلامی در حال طی کردن مراحل نهایی در مجلس شورای اسلامی است، اظهار داشت: لازم به ذکر است که با توجه به حوزه‌ی فناوری ارتباطات پیش‌نویس مذکور نیازمند طرح مباحثی جدید است و باید در آن مسایلی گنجانده شود؛ ضمن آن‌که روند تصویب نباید کند شود.

جلساتی برای بررسی پیش‌نویس قانون جرایم اینترنتی در حال برگزاری است

مسوول دفتر اینترنت دادسرای عمومی و انقلاب تهران خاطر نشان کرد: اکنون جلساتی برای بررسی پیش‌نویس قانون در حوزه‌ی جرایم اینترنتی در حال برگزاری است که مواردی که در آن لحاظ نشده با تبادل نظر کارشناسی گنجانده شود و در موارد تشدید مجازات و گستره جرم، تغییرات لازم صورت گیرد.

وی در پاسخ به این سوال که آیا زمینه‌ی پیگیری و کنترل SMS و Bluetooth های ارسالی وجود دارد یا خیر؟ اظهار داشت: امواج ارسالی از سوی تلفن‌های همراه چه شبکه ارتباطات سیار و چه Bluetooth قابل پیگیری و بررسی است ولی لازم است بخش‌های فنی و پلیسی کنترل لازم را داشته باشند.

وی ادامه داد: در برخورد با جرایمی که به وسیله‌ی تلفن همراه انجام می‌شود می‌توان مشابه دیگر فنآوری‌ها از قوانین موجود استفاده کرد و نکته‌ی مهم، بررسی فنی و استناد آن جرم به مجرم است که کار کارشناسی حرفه‌یی می‌طلبد و لازم است دستگاه‌هایی از جمله دادسرای تهران و به طور اخص دفتر اینترنت دادسرای عمومی و انقلاب، پلیس و به طور ویژه اداره‌ی کل جرایم رایانه‌یی زیر نظر معاونت آگاهی ناجا در این زمینه تقویت شوند.

مسوول دفتر اینترنت دادسرای عمومی و انقلاب تهران یادآور شد: جلساتی را با گمرک، ناجا، وزارت ارتباطات و وزارت اطلاعات در رابطه با مسایل کنترلی تخلفات حوزه‌ی موبایل داشتیم و مصوبات جلسه‌ی مذکور به دستگاه‌های ذیربط اعلام شده است. (www.ictna.ir)

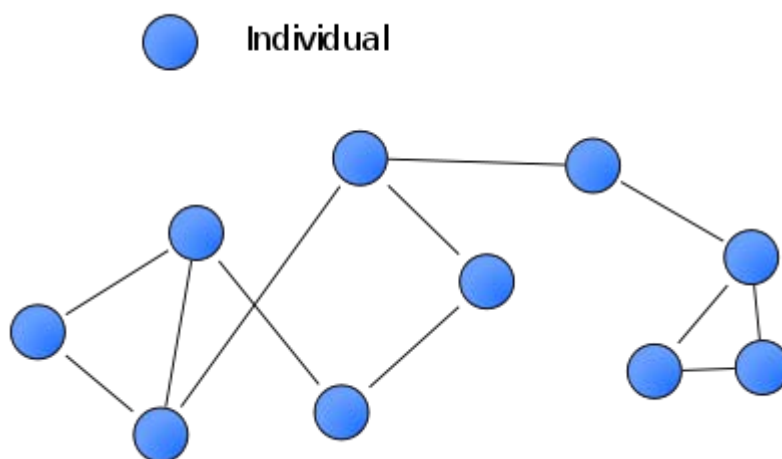
فراگیر شدن بسیار سریع تلفن همراه در سراسر جهان و به خصوص طی سال‌های اخیر در ایران باعث شده است که شیوه استفاده درست از این ابزار کوچک در جامعه کم‌رنگ شود و معضلات فراوانی رابه دنبال آورد. یکی از این معضلات اتلاف وقت در اثر اعتیاد به تلفن همراه است. به این صورت که فرد گاه ساعت‌ها وقت خود را جهت ارسال و دریافت پیام و بلوتوث تماس‌های پیاپی و تبادل بلوتوث‌های مختلف و سرگر می‌های موبایل صرف می‌کند بنابراین از امور روزانه خود باز می‌ماند. همه این مسایل باعث شده است که مصرف‌گرایی در بین جوانان رواج یافته است که مصرف‌گرایی و مدپرستی که توسط تجارت آزاد جهانی شدن غرب افزایش یافته تمایل با ایمان معنوی و رشد فرهنگی را تضعیف ساخته است و در کشور ایران دولت بدون مطالعه قبلی این وسیله را وارد جامعه کرده است. آن‌هم نه به عنوان یک ابزار اجتماعی و فرهنگی بلکه فقط به عنوان یک فناوری نوین. بنابراین موبایل در سطح جامعه گسترش یافته است بدون این که فرهنگ استفاده از آن ایجاد شده باشد. (خسروی-زهره-)

اسفند ۱۳۹۰- همایش ملی صنایع فرهنگی)

شبکه اجتماعی ساختاری اجتماعی است که از گره‌هایی (که عموماً فردی یا سازمانی هستند) تشکیل شده‌است که توسط یک یا چند نوع خاص از وابستگی به هم متصل اند، برای مثال: قیمت‌ها، الهامات، ایده‌ها و تبادلات مالی، دوست‌ها، خویشاوندی، تجارت، لینک‌های وب، سرایت بیماری‌ها (اپیدمولوژی) یا مسیرهای هواپیمایی. ساختارهای حاصل اغلب بسیار پیچیده هستند. تحلیل شبکه‌های اجتماعی روابط اجتماعی را با اصطلاحات رأس و یال می‌نگرد. رأس‌ها بازیگران فردی درون شبکه‌ها هستند و یال‌ها روابط میان این بازیگران هستند. انواع زیادی از یال‌ها می‌تواند میان رأس‌ها وجود داشته باشد. تحقیق در تعدادی از زمینه‌های آکادمیک نشان داده‌است که شبکه‌های اجتماعی در بسیاری از سطوح به کار گرفته می‌شوند از خانواده‌ها گرفته تا ملت‌ها و نقش مهمی در تعیین راه حل مسائل، اداره کردن تشکیلات و میزان موفقیت افراد در رسیدن به اهدافشان ایفا می‌کند.

در ساده‌ترین شکل یک شبکه اجتماعی نگاشتی از تمام یال‌های مربوط، میان رأس‌های مورد مطالعه‌است. شبکه اجتماعی هم چنین می‌تواند برای تشخیص موقعیت اجتماعی هر یک از بازیگران مورد استفاده قرار گیرد

آشنایی با شبکه‌های اجتماعی اینترنتی

فضای مجازی مجال شکل‌گیری اجتماعات جدید از کاربران را فراهم می‌کند. از زمان تونیس (Tonnie) و تلاش او برای تعریف دو گونه تجمع انسانی یعنی «اجتماع» در مقابل «جامعه» (گزلشافت و گمنشافت) به بعد همه متفکران علوم اجتماعی

و فرهنگی «رو در رو بودن»، «محدودیت تعداد»، و «ابتناء بر روابط عاطفی و نه روابط عقلانی را از خصائص بنیانی «اجتماع» عنوان کرده‌اند.

هر چند روابط کاربران فضای مجازی رابطه‌ای با واسطه‌است و نه رو در رو، بسیاری از مطالعه کنندگان اینترنت تمایل دارند از اصطلاح «اجتماع» برای اشاره به جمع کاربران استفاده کنند.

در این میان تلاش‌های متعددی در حال انجام است تا حوزه و دامنه معنایی کاربردهای جدید این اصطلاح را برای اشاره به تجمعات کاربران فضای مجازی، روشن سازد. از جمله می‌توان به تلاش‌های خانم شلینی ونچرلی اشاره کرد.

نظرات ونچرلی در سایت USINFO ارائه شده‌است. او به شبکه‌ها و سازمان‌های رسمی که به سامان بخشیدن به روابط و مقررات ارتباطاتی در فضای مجازی اشتغال دارند می‌پردازد و در ادامه به موضوع اجتماعات کاربران و خصوصیت‌های آنها اشاره می‌کند.

شبکه‌های اجتماعی برپایه اینترنت از قبیل facebook.com و myspace.com در بین جوانان آمریکایی محبوبیت به سزایی کسب کرده‌اند. این شبکه‌های اجتماعی درعین حال که فضاهایی هستند که در آنها افراد دوستان جدیدی پیدا می‌کنند و یا دوستان قدیمی خود را در جریان تغییرات زندگی شان قرار می‌دهند، مکان‌هایی برای تبادل نظر هستند که در آنها جوانان عقاید و نظرات خود را با هم به اشتراک می‌گذارند.

این قابلیت که یک جوان بتواند با امثال خود در کشورهای دیگر جهان ارتباط برقرار کند باعث می‌شود تا این شبکه‌ها به مکانی تبدیل شوند که در آنها ایده‌های جدید معرفی می‌شوند و مورد بحث قرار می‌گیرند.

شبکه‌های اجتماعی اینترنتی در دنیا

استفاده از خدمات شبکه‌های اجتماعی، روزبه‌روز محبوبیت بیشتری پیدا می‌کند. هم‌اکنون سایت‌های شبکه‌های اجتماعی، بعد از پرتال‌های بزرگی مثل یاهو یا ام‌اس‌ان موتورهای جستجو مثل گوگل، تبدیل به پراستفاده‌ترین خدمت اینترنتی شده‌اند.

خیلی از نهادهای مختلف جهانی و اینترنتی با اهداف گوناگون که مهم‌ترین آنها تجاری و تبلیغاتی است، دست به راه‌اندازی شبکه‌های اجتماعی زده یا درصد خرید سهام مهم‌ترین شبکه‌های اجتماعی دنیا هستند؛ مثل رقابت اخیر گوگل و مایکروسافت بر سر سایت مای‌اسپیس و فیس‌بوک.

در رقابت مای‌اسپیس، پرکارترین سایت شبکه اجتماعی دنیا گوگل و در رقابت بر سر فیس‌بوک، مایکروسافت برنده شد. ضمن اینکه یاهو هم بعد از راه‌اندازی نه‌چندان موفق «۳۶۰درجه»، به دنبال راه‌اندازی یک شبکه اجتماعی دیگر به اسم «مش» است. ناسا هم برای جذب جوانان علاقمند به موضوعات هوافضا، یک شبکه اجتماعی را بر پایه استانداردهای نسل آینده وب و تنظیمات سایت خود راه‌اندازی کرد.

این شبکه اجتماعی جدید که مای ناسا نام دارد، بخش‌های بسیار پیشرفته‌ای دارد که کاربران می‌توانند از طریق آنها تصاویر و تفکرات خود را درباره موضوعات فضایی با سایر کاربران به‌اشتراک بگذارند. مای ناسا یک نمونه بسیار اصلی از شبکه‌های اجتماعی است و یک محیط مجازی را می‌سازد که در آن کاربران می‌توانند تمام موضوعات و مقولات مورد نظر و شخصی خود را جمع‌آوری کنند.

کاربران می‌توانند در این شبکه اجتماعی جدید برای خود وبلاگ درست کنند و از وبلاگ‌هایی نظیر وبلاگ یکی از مدیران ناسا که روایت بسیار شگفت‌انگیزی را از ماموریت‌های فضایی خود نقل کرده‌است، استفاده کنند.

شبکه‌های اجتماعی، به‌خصوص آن‌هایی که کاربردهای معمولی و غیرتجاری دارند، مکان‌هایی در دنیای مجازی هستند که مردم خود را به‌طور خلاصه معرفی می‌کنند و امکان برقراری ارتباط بین خود و همفکرانشان را در زمینه‌های مختلف مورد علاقه فراهم می‌کنند. البته در بعضی از این موارد مثل مای‌ناسا سمت و سوی اصلی این علایق (فضا) مشخص است.

به نظر می‌رسد شبکه‌های اجتماعی در اینترنت، در آینده بیش از این هم اهمیت پیدا می‌کند. این شبکه‌ها هم‌اکنون هم روزبه‌روز محبوب‌تر می‌شوند. با شبکه‌های اجتماعی، دیگر افراد برای پیدا کردن همفکران خود در موارد گوناگون تنها نیستند؛ یک دوست آرژانتینی برای تحلیل بازی‌های بوکاجونیورز، یک دوست سوئدی برای صحبت در مورد فناوری اطلاعات، یک دوست فرانسوی برای صحبت در مورد فیلم‌های سینمای مستقل یا یک دوست مصری برای بحث در مورد مسائل خاورمیانه. مسلمانان در دنیای حقیقی هیچ‌گاه افراد علاقه‌مند، موضوعات موردعلاقه خود را به این گستردگی نمی‌یافتند. این دلیل و شاید دلایل مشابه این، سرویس‌های شبکه‌های اجتماعی را به یکی از مهم‌ترین ارکان اینترنت در دو، سه سال اخیر تبدیل کرده‌است.

شبکه‌های اجتماعی اینترنتی در ایران

حدود ۴ سال پیش بود که مفهوم شبکه‌های اجتماعی به‌طور گسترده با حضور اورکات در میان کاربران ایرانی رواج پیدا کرد و در مدت کوتاهی آن‌قدر سریع رشد کرد که پس از برزیل و آمریکا، ایران سومین کشور حاضر در اورکات شد. اما در همان زمان شایعاتی هم رواج پیدا کرد که نسبت به عضویت در این انجمن هشدار دادند. می‌گفتند که گوگل (گرداننده اورکات) از این طریق به اطلاعات شخصی، علایق و نظرات و ارتباطات خصوصی افراد دست پیدا می‌کند و ممکن است این کار باعث از بین رفتن امنیت شخصی افراد شود.

چندی پیش دادگاهی در برزیل، از گوگل تقاضای اجرای محدودیت‌هایی در سرویس اورکات کرد تا گروه‌های نژادپرستانه از اورکات حذف شوند. البته گوگل از اجرای این تقاضا سر باز زده‌است.

گوگل اعلام کرده چون سرورهای گوگل که مرتبط با اورکات هستند، در آمریکا قرار دارند، کلیه امور مربوط به آن مطابق قوانین آمریکا بوده و نمی‌توان قوانین برزیل یا سایر دولت‌ها را در آن دخیل کرد اما گروه‌های خاصی را که بر خلاف قوانین داخلی اورکات بوده‌اند، شناسایی و بسته‌است.

هرچند که یاهو ۳۶۰ هنوز مورد استفاده قرار می‌گیرد، اما کاربران ایرانی به سراغ سایت‌های شبکه‌های اجتماعی کمتر معروف و حتی شبکه‌های اجتماعی ایرانی می‌روند.

با نگاهی به تعداد کاربران ۲۴ شبکه اجتماعی پرطرفدار دنیا (جدول)، به آسانی می‌شود میزان تاثیرگذاری این شبکه‌ها را درک کرد. این شبکه‌ها مجموعاً بیش از یک میلیارد کاربر دارند و اگرچه تعامل زیادی بین کاربران آنها هست، اما به‌رحال رقم فوق‌العاده‌ای است.

فهرست پرکارترین شبکه‌های اجتماعی با بیش از ۱۰ میلیون کاربر تا دسامبر ۲۰۰۷

نام	موضوع	کاربر
Facebook	عمومی-آمریکای شمالی	۵۰۰,۰۰۰,۰۰۰ [۶]
My Space	عمومی-آمریکای شمالی	۲۹۰,۰۰۰,۰۰۰
Orkut	عمومی	۶۷,۰۰۰,۰۰۰
HI5	عمومی	۵۰,۰۰۰,۰۰۰
Windows Live Space	عمومی / وبلاگ مایکروسافت	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
Classmates	همکلاسی‌های قدیمی	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
Bebo	عمومی / کشورهای مشترک‌المنافع انگلیس	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
Xanga	عمومی و وبلاگ	۴۰,۰۰۰,۰۰۰
Flixster	فیلم‌های سینمایی	۳۶,۰۰۰,۰۰۰
Tagged	عمومی	۳۰,۰۰۰,۰۰۰

۲۸,۰۰۰,۰۰۰	عمومی	Netlog
۲۸,۰۰۰,۰۰۰	دوستان قدیمی و خانواده	Reunion
۲۶,۰۰۰,۰۰۰	اشتراک گذاری کلیپ	Broadcaster
۲۶,۰۰۰,۰۰۰	عمومی	Friendster
۲۱,۰۰۰,۰۰۰	عمومی / کره‌ای‌ها	Cyworld
۱۹,۰۰۰,۰۰۰	دوستان قدیمی	Friends Reunited
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	تجارت	LinkedIn
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	عمومی / سیاهان	Black Planet
۱۶,۰۰۰,۰۰۰	موسیقی، عکس، ویدیو	Imeem
۱۵,۰۰۰,۰۰۰	تجارت	Plaxo
۱۵,۰۰۰,۰۰۰	موسیقی و کلیپ	Last.fm
۱۳,۰۰۰,۰۰۰	عکاسی	Fotolog
۱۳,۰۰۰,۰۰۰	وبلاگ	LiveJournal
۱۲,۰۰۰,۰۰۰	عمومی / اروپا	Badoo

«یاهو ۳۶۰درجه» با تنها ۴,۷۰۰,۰۰۰ کاربر، در بین شبکه‌های با کاربران بالای ۱۰ میلیون دیده نمی‌شود.

نگاهی به مفهوم و ویژگی‌های شبکه‌های اجتماعی مجازی امروزه فراگیری اینترنت و فن آوری‌های جدید ارتباطی و اطلاعاتی، موجب ظهور فضای مجازی در کنار جهان واقعی شده که این امر، معادلات و الگوهای ارتباطات سنتی، تولید، انتقال و مصرف اطلاعات را به هم زده و موجب تغییر در آن شده است.

چنین فضایی که به عنوان واقعیت مجازی یک پارچه، در نظر گرفته می شود، از ویژگی هایی چون بی مکانی، فرا زمان بودن، صنعتی بودن محض، عدم محدودیت به قوانین مدنی متکی بر دولت- ملت ها، از معرفت شناسی تغییر شکل یافته پسامدرن برخوردار بودن، قابل دسترسی بودن همزمان، روی فضا بودن و برخورداری از فضاهای فرهنگی، اعتقادی، اقتصادی، سیاسی و نیز آزادی از هویت بدنی و جنسی جدید برخوردار است (Myers 2000). شبکه های اجتماعی مجازی، امروزه نقش بسیار مهمی در خلق این فضای مجازی دارند. از خلال همین واقعیت های مجازی است که آسیب های روانی و سیاسی بسیار گسترده ای را می توانند برای یک جامعه به وجود آورند .

شبکه های اجتماعی، به مجموعه ای از افراد که به صورت گروهی با یکدیگر ارتباط داشته و مواردی مانند اطلاعات، نیازمندی ها، فعالیت ها و افکار خود را به اشتراک بگذارند، شبکه های اجتماعی گویند. شبکه های اجتماعی را می توان به دو دسته شبکه های مجازی و شبکه های غیرمجازی تقسیم کرد. شبکه های غیرمجازی در واقع شبکه هایی هستند که توسط مجموعه ای از افراد و گروه های به هم پیوسته، در محیط اجتماعی عمل می کنند. شبکه اجتماعی مجازی یا شبکه اجتماعی اینترنتی، وب سایت یا مجموعه ای از وب سایت هایی است که به کاربران امکان می دهد، علاقه مندی ها، افکار و فعالیت های خود را با یکدیگر به اشتراک بگذارند؛ به عبارت دیگر، شبکه های اجتماعی سایت هایی هستند که با استفاده از یک موتور جست و جوگر و افزودن امکاناتی مانند چت، پیام رسانی الکترونیک، انتقال تصویر و صدا و...، امکان ارتباط بیشتر کاربران را در قالب شبکه ای از روابط فردی و گروهی فراهم می آورند. (Resnick 2000، وبلاگ ها (1)، فیس بوک (2)، توییتر (3)، یوتوب (4)، پادکست (5))

از جمله شبکه های

نگاهی به آسیب های سیاسی و روانی شبکه های اجتماعی مجازی

با رشد رسانه های نوین، جهاد وارد عصر دوم رسانه ها شده است که برخلاف دوره مدرن و عصر نخست، آینده آن به طور کامل قابل پیش بینی نیست، زیرا در عصر دوم رسانه ها که در آن بحث رسانه های الکترونیک جدید، حاکمیت دارند و اطلاعات حرف آخر را می زنند، پدیده ها کمتر قابل پیش بینی اند (گل محمدی، 1383). رسانه های نوین دارای آسیب های

بسیار مهم روانی و سیاسی است که می توانند، زمینه و بستر مناسبی را برای جنگ نرم ایجاد کنند. در مورد آسیب های روانی شبکه های اجتماعی، می توان به موارد ذیل اشاره کرد (Abraham Hassanien 2010) :

1- کاهش احساسات: به دلیل اینکه اغلب ارتباطات در این فضا، به صورت نوشتاری است، اغلب فاقد احساسی است که در فضای واقعی، از طریق قدم زدن، سخن گفتن و... به دست می آید. افراد با وجود امکانات ارتباطی در فضای مجازی، دیگر اهمیتی به کیفیت روابط نمی دهند و این مسئله، به کاهش بیشتر احساسات منجر می شود .

2- متن گرایی: علی رغم امکانات چند رسانه ای موجود در فضای مجازی، هنوز هم قسمت عمده ای از ارتباطات در فضای مجازی را ارتباطات متنی در قالب ایمیل و چت تشکیل می دهد. ارتباطات متنی می تواند شکل جدیدی از هویت مجازی را شکل دهد

3- انعطاف پذیری هویتی: افراد در فضای مجازی، به دلیل نبود راهنماهای چهره ای، می توانند بازنمایی های متفاوتی از خود ارائه دهند

4- دریافت های جایگزین: در ارتباطات مجازی، شما می توانید دیوارها را بشکنید، به حوزه خصوصی دیگران وارد شوید و حرف هایی را که حاضر نیستند، در ارتباط چهره به چهره به شما بگویند، بشنوید . علاوه بر آسیب های جدی شبکه های اجتماعی مجازی در بعد روانی که به انعطاف پذیری هویتی و شکل گیری هویت های مجازی جدید منجر می گردد، مهم ترین تأثیرات سیاسی فناوری های ارتباطی- اطلاعاتی، تضعیف دولت های ملی، اشاعه اطلاعات سیاسی و کاهش مشارکت سیاسی افراد و گروه هاست .

همچنین کنترل اطلاعات در عصر جدید، اهرم اصلی قدرت بازیگران جهانی، ملی و محلی است (J. P Robinson 2004M and Kestnbaum A Neustadt) اهرمی که در انقلاب های رنگی در اختیار بنیاد سوروس و سازمان های غیردولتی و جنبش های دانشجویی قرارگرفت و رهبران احزاب و جنبش ها، بیشترین بهره را از آن بردند .

دول غربی، ماهرانه با استفاده از امکانات تکنولوژی و ارتباطات، مانند اینترنت، سایت های انتقادی را علیه یک دولت سازمان می دهند. پیام های کوتاه را از طریق تلفن های همراه رد و بدل می کنند و مرتب قرارهای جدیدی می گذارند .

آسیب مهم دیگر رسانه های نوین، تأثیر بر افکار عمومی و بسیج آن است. به گونه ای که به واسطه این رسانه ها، نوعی فضای عمومی شکل می گیرد و بسیاری افراد، بی آن که یکدیگر را ببینند و تبادل نظر کنند، مانند یکدیگر فکر و در نتیجه مانند یکدیگر نیز عمل می کنند. بر این اساس، از طریق تولید پیام، شعار و اندیشه، به شیوه ای هنری و از طریق تصویر، گرافیک، صدا و موسیقی، تصورات دستکاری و بسیج می شوند و در نهایت فعالیت سیاسی، این امکان را می یابد که با زندگی روزمره آمیخته شود (L. W Bennett).

در این صورت دیگر مانند گذشته، نیازی نیست که برای تبدیل افکار عمومی به نیروی اجتماعی و تغییر اوضاع سیاسی، به اهرمی مانند حزب سیاسی متوسل شد و اگر این تغییر در افکار عمومی پیدا شود، مردم در مواقع مهم تاریخی، خود راه را باز می کنند و احتیاجی به اعمال نیرو، فشار و زور از طریق اهرم های جدا از مردم وجود ندارد. افزون بر این، استفاده جنبش های اجتماعی جدید، از شبکه های اجتماعی مجازی، آسیب جدی دیگری را برای دولت ها به همراه داشته است. جنبش های اجتماعی جدید و هویت های دگرخواهانه، از مهم ترین جنبه های نرم افزاری تهدید امنیت ملی هستند. سرپرست معاونت تشخیص و پیشگیری پلیس فتا گفت: در شبکه های اجتماعی هر درخواست دوستی را افراد قبول نکنند و دسترسی به اطلاعات را برای دوستان خود محدود کنید چرا که فضای مجازی اعتمادپذیر نیست.

به گزارش سرویس «حوادث» خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) سرگرد نیک نفس در این باره گفت: در شبکه های اجتماعی حجم بالایی از پیشنهاد دوستی به افراد ارائه می شود، اما لزوماً نباید همه دعوت ها را پذیرفت

وی گفت: تا جایی که امکان دارد پیشنهاد های دوستی، افرادی را که در محیط خارجی می شناسید، قبول کنید؛ چرا که هر میزان دایره دوستان افزایش پیدا کند ضریب سوءاستفاده افزایش پیدا می کند.

سرپرست معاونت تشخیص و پیشگیری پلیس فتا اظهار داشت: از مخاطبان شبکه های مجازی درخواست می شود، اطلاعات هویتی خود را به مانند محیط حقیقی در اختیار دیگران قرار ندهند چرا که لزوماً افرادی که با آنان در ارتباط هستند، شناخته شده نیستند.

وی گفت: افراد به این نکته باید توجه داشته باشند که احتمال هک شدن حساب‌های کاربری وجود دارد، بنابراین اگر از سوی حساب کاربری دوستان درخواست پول یا تصویری شخصی شد به آن پیام‌ها اعتماد نکرده و از طریق تلفن یا مکالمه حضوری از صحت موضوع اطلاع یابند؛ چرا که با هک کردن حساب‌های کاربری زمینه برای کلاهبرداری را فراهم می‌کنند.

اجتماعی مجازی هستند.

نگاهی به آسیب‌های سیاسی و روانی شبکه‌های اجتماعی مجازی

با رشد رسانه‌های نوین، جهاد وارد عصر دوم رسانه‌ها شده است که برخلاف دوره مدرن و عصر نخست، آینده آن به طور کامل قابل پیش‌بینی نیست، زیرا در عصر دوم رسانه‌ها که در آن بحث رسانه‌های الکترونیک جدید، حاکمیت دارند و اطلاعات حرف آخر را می‌زنند، پدیده‌ها کمتر قابل پیش‌بینی اند (گل محمدی، 1383). رسانه‌های نوین دارای آسیب‌های بسیار مهم روانی و سیاسی است که می‌توانند، زمینه و بستر مناسبی را برای جنگ نرم ایجاد کنند. در مورد آسیب‌های روانی شبکه‌های اجتماعی، می‌توان به موارد ذیل اشاره کرد (Abraham Hassanien 2010):

1- کاهش احساسات: به دلیل اینکه اغلب ارتباطات در این فضا، به صورت نوشتاری است، اغلب فاقد احساسی است که در فضای واقعی، از طریق قدم زدن، سخن گفتن و... به دست می‌آید. افراد با وجود امکانات ارتباطی در فضای مجازی، دیگر اهمیتی به کیفیت روابط نمی‌دهند و این مسئله، به کاهش بیشتر احساسات منجر می‌شود.

2- متن‌گرایی: علی‌رغم امکانات چند رسانه‌ای موجود در فضای مجازی، هنوز هم قسمت عمده‌ای از ارتباطات در فضای مجازی را ارتباطات متنی در قالب ایمیل و چت تشکیل می‌دهد. ارتباطات متنی می‌تواند شکل جدیدی از هویت مجازی را

شکل دهد.

3- انعطاف‌پذیری هویتی: افراد در فضای مجازی، به دلیل نبود راهنماهای چهره‌ای، می‌توانند بازنمایی‌های متفاوتی از خود

ارائه دهند.

4- دریافت‌های جایگزین: در ارتباطات مجازی، شما می‌توانید دیوارها را بشکنید، به حوزه خصوصی دیگران وارد شوید و

حرف هایی را که حاضر نیستند، در ارتباط چهره به چهره به شما بگویند، بشنوید .

علاوه بر آسیب های جدی شبکه های اجتماعی مجازی در بعد روانی که به انعطاف پذیری هویتی و شکل گیری هویت های مجازی جدید منجر می گردد، مهم ترین تأثیرات سیاسی فناوری های ارتباطی -اطلاعاتی، تضعیف دولت های ملی، اشاعه اطلاعات سیاسی و کاهش مشارکت سیاسی افراد و گروه هاست www.migna.ir .

همچنین کنترل اطلاعات در عصر جدید، اهرم اصلی قدرت بازیگران جهانی، ملی و محلی است (J. P Robinson 2004M and Kestnbaum A Neustadtl) اهرمی که در انقلاب های رنگی در اختیار بنیاد سوروس و سازمان های غیردولتی و جنبش های دانشجویی قرارگرفت و رهبران احزاب و جنبش ها، بیشترین بهره را از آن بردند .

دول غربی، ماهرانه با استفاده از امکانات تکنولوژی و ارتباطات، مانند اینترنت، سایت های انتقادی را علیه یک دولت سازمان می دهند. پیام های کوتاه را از طریق تلفن های همراه رد و بدل می کنند و مرتب قرارهای جدیدی می گذارند .

آسیب مهم دیگر رسانه های نوین، تأثیر بر افکار عمومی و بسیج آن است. به گونه ای که به واسطه این رسانه ها، نوعی فضای عمومی شکل می گیرد و بسیاری افراد، بی آن که یکدیگر را ببینند و تبادل نظر کنند، مانند یکدیگر فکر و در نتیجه مانند یکدیگر نیز عمل می کنند. بر این اساس، از طریق تولید پیام، شعار و اندیشه، به شیوه ای هنری و از طریق تصویر، گرافیک، صدا و موسیقی، تصورات دستکاری و بسیج می شوند و در نهایت فعالیت سیاسی، این امکان را می یابد که با زندگی روزمره آمیخته شود (L. W Bennett).

در این صورت دیگر مانند گذشته، نیازی نیست که برای تبدیل افکار عمومی به نیروی اجتماعی و تغییر اوضاع سیاسی، به اهرمی مانند حزب سیاسی متوسل شد و اگر این تغییر در افکار عمومی پیدا شود، مردم در مواقع مهم تاریخی، خود راه را باز می کنند و احتیاجی به اعمال نیرو، فشار و زور از طریق اهرم های جدا از مردم وجود ندارد .

افزون بر این، استفاده جنبش های اجتماعی جدید، از شبکه های اجتماعی مجازی، آسیب جدی دیگری را برای دولت ها به همراه داشته است. جنبش های اجتماعی جدید و هویت های دگرخواهانه، از مهم ترین جنبه های نرم افزاری تهدید امنیت ملی هستند. جنبش های نوین کنونی، اهمیت بیشتر را به هویت داده و در برابر اشکال جدید سلطه و طرد مقاومت می کنند.

این جنبش‌ها همچنین تلاش دارند، تا با اشکال جدید تکنولوژی‌های ارتباطی و تغییرات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی سازگار شوند.

به اعتقاد مانوئل کاستلز، بازیگران سیاسی، از طریق رسانه‌های نوین، در بازی قدرت حضور دارند و از آن‌جا که اطلاعات و ارتباطات، عمدتاً از طریق شبکه جهانی اینترنت و ماهواره‌ها و خبرگزاری‌ها صورت می‌گیرد، بازی سیاسی، به نحو فزاینده‌ای در فضای رسانه‌ها صورت می‌گیرد (کاستلز، ۲۰۰۸). وی همچنین به نقش تکنولوژی‌های ارتباطی، مانند اینترنت، در عضوگیری و گسترش قدرت جنبش‌های اجتماعی اشاره می‌کند. شبکه‌های اجتماعی شکل اجتماعی نوینی از ارتباطات را به وجود آورده که در عین حال توده‌ای است؛ اما به صورت انفرادی تولید و دریافت می‌شود و تاثیر می‌گذارد. با این همه، در سراسر جهان، به ابزاری در خدمت جنبش‌های اجتماعی تبدیل می‌شود؛ اگرچه این جنبش‌ها تنها استفاده‌کنندگان این ابزار جدید، بسیج و سازمان‌دهی نیستند.

جنبش‌های مذکور، باید بتوانند برای دستیابی به اهداف خود، در سه زمینه توانمندی داشته باشند: شکل دادن به هویت جمعی، متقاعد ساختن پیروان خود و بسیج آنها. این جنبش‌ها، با استفاده از تکنولوژی‌های جدید اطلاعاتی، می‌توانند به راحتی به هر سه هدف مذکور دست یابند (Bimber, 1991). ملوچی معتقد است که شبکه‌های اجتماعی مجازی به جنبش‌های اجتماعی، توانمندی انعکاس روش‌ها و اهداف خود را به فضای عمومی داده است). ملوچی، همچنین شبکه‌های اجتماعی مجازی همانند آزمایشگاهی است که جنبش‌های اجتماعی، میزان توانمندی خود را بررسی می‌کنند. در چنین حالتی شبکه‌های اجتماعی، تنها به عنوان وسیله سیاسی عمل نمی‌کنند، بلکه خود به فضای سیاسی تبدیل می‌شوند (Bimber, 2000) نیز کاربرد شبکه‌های اجتماعی این امکان را به جنبش‌های اجتماعی می‌دهد که روش‌های سنتی بیان اعتراضات خود، همانند راهپیمایی‌ها، اعتراضات، شعارها و استفاده از نمادها را آسان‌تر به کار برده و آن‌ها را با روش‌های نمادین جدید ترکیب کنند. بر همین اساس، این جنبش‌ها توانمندی بیشتری برای جذب طبقه جوان جامعه و شکل دادن به افکار عمومی دارند. با کاربرد تکنولوژی‌های اطلاعاتی جنبش‌های اجتماعی به استفاده از پوشش رسانه‌ای جمعی نیازی ندارند.

از دیگر آسیب های سیاسی رسانه های نوین، می توان به رسانه ای شدن فضای سیاست اشاره کرد. از دید کاستلز در جامعه کنونی، سیاست به معنای سیاست رسانه ها است. رسانه ها، پس زمینه همیشگی بازی سیاست و حوزه ای عمومی هستند که در آن قدرت به نمایش درمی آید و درباره اش داور می شود (همان). به اعتقاد وی، اگرچه سیاستمداران برای کسب قدرت سیاسی در رسانه ها، از تکنیک ترور شخصیت، رسواگری و جنجال استفاده می کنند و این مسئله معرف خوبی برای یک جامعه دموکراتیک است. ولی باید به این نکته توجه داشت که ویژگی اصلی سیاست رسوایی و جنجال این است که همه کنشگران سیاسی شرکت کننده در آن، خود به دام این نظام می افتند و غالباً نقش ها معکوس می شوند؛ شکارچی امروز شکار فرداست .

یکی دیگر از آسیب های جدی شبکه های اجتماعی، به علت توانمندی آن ها برای پنهان کردن و پوشاندن اطلاعات و در نهایت پدید آوردن جهل عمومی است .

عدم توانایی شبکه های اجتماعی برای نهادسازی سیاسی در جریان اعتراضات و پس از آن، یکی دیگر از آسیب های جدی شبکه های اجتماعی است؛ برای مثال توئیتر یا فیس بوک، تنها می توانند به شکل دهی اعتراضات و سرنگونی حکومت کمک کنند؛ اما توانایی برنامه ریزی برای اداره حکومت یا ایجاد نهادهای دموکراتیک را نداشته و نمی تواند، از آرمان ها و اهداف موردنظر خود دفاع کند (Ayres 1999). از دیگر آسیب های جدی شبکه های اجتماعی مجازی این است که به میزان قابل توجهی، شانس کنترل سیاسی و مردم فریبی را بالا می برد، زیرا پیشرفت تکنولوژی، چنان از ارتقای بصیرت افراد پیشی می گیرد که افراد هنگام رویارویی با تکثیر سریع اطلاعات کاملاً بی دفاع می مانند. (P Resnick 2004). خارج شدن سیاست از فرایند عقلانی، دیگر آسیب جدی رسانه های نوین است؛ زیرا رسانه های جدید، در حال دگرگون کردن سیاست هستند؛ به عبارت دیگر، زندگی سیاسی به مقدار زیادی در محدوده رسانه قرار گرفته است؛ یعنی سیاست منطق رسانه ها را پذیرفته و در این فرایند خود دگرگون شده است .

همچنین ظهور رسانه های نوین به عنوان مرکز قدرت خودگردان است که به تقویت شخصی سازی سیاست کمک می کنند. در این فرایند، سیاست به عنوان نمایش و مخاطب به عنوان تماشاچی در نظر گرفته می شود. همه اینها بدان معناست که

سیاست، کمتر به عنوان یک فرایند عقلانی، تجزیه و تحلیل می شود، بلکه بیشتر به عنوان یک سری حرکات نمادین که ما به آنها واکنش نشان می دهیم، عمل می کند. تحت تأثیر این تغییرات، سیاست مداران، بیش از پیش رسانه ای شده و به انسان های معمولی تبدیل می شوند. آنها افراد معروفی می شوند که مشابهت های زیادی با افراد سرگرم کننده دارند. در واقع رهبران، مانند یک کالای تجاری تبلیغ می شوند. وارونه شدن برخی نظریه های مدرن در عرصه های سیاست و اجتماع، یکی دیگر از آسیب های جدی شبکه های اجتماعی است. یکی از این تئوری ها، تئوری دموکراسی به معنای حق تعیین سرنوشت ملت ها از سوی خود آن هاست. فن آوری اطلاعاتی و ارتباطی و امپریالیسم رسانه ها، به طرق مختلف، این تئوری مهم سیاست و حکومت را به چالش کشیده است که به دو شکل این چالش اشاره می شود: نکته نخست اینکه دموکراسی دیگر واقعاً معنای حکومت مردم بر مردم نمی دهد. احزاب، گروه ها و نخبگان سیاسی، با تسلط بر ابزارهای ارتباطی و به یاری امپراطوری رسانه ها، ایده ها و برنامه های خود را بر مردم تحمیل می کنند و گزینش ها، نه براساس توانایی و شایستگی، بلکه براساس میزان سرمایه و تسلط منتخب بر رسانه ها صورت می گیرد؛ هرچند که قدرت تبلیغات و آثار منفی آن، در همه جوامع، حتی جوامع ابتدایی وجود داشت؛ اما با گسترش فن آوری ارتباطی و اطلاعاتی و پیدایش انواع رسانه های مجازی، این قدرت پیچیده تر گردیده است. چالش دوم برای دموکراسی، پیدایش مفهومی به نام دیکتاتوری اقلیت در سایه امپراطوری رسانه ها است که اساساً با ماهیت دموکراسی در تضاد است. مفهوم دیکتاتوری اقلیت، تنها در سایه فن آوری ارتباطات، به ویژه رسانه های مجازی شدنی است، چرا که اقلیت مسلط بر این رسانه ها مانند اشرافیت قرن های ۷۱ و ۸۱ میلادی، در پی تحمیل افکار، امیال و عقاید خود بر دیگران است .

نتیجه گیری:

حال سؤال این است که آسیب ها و انحرافات اجتماعی چگونه پدید می آیند و عوامل پیدایش آسیب ها و انحرافات اجتماعی کدامند؟ بررسی و ریشه یابی انحرافات اجتماعی از اهمیت زیادی برخوردار است. انحرافات و مسائل اجتماعی امنیت اجتماعی

را سلب و مانعی برای رشد و توسعه جامعه محسوب می شود. به طور کلی، هر رفتاری که از آدمی سر می زند، متأثر از مجموعه ای از عوامل است که به طور معمول در طول زندگی سر راه وی قرار دارد و وی را به انجام عملی خاص وادار می کند.

هر چند بررسی عمیق انحرافات اجتماعی مجال دیگری می طلبد، اما به اجمال، به چند عامل مهم پیدایش انحرافات اجتماعی اشاره می گرد .

عوامل به وجودآورنده انحراف و کجروی در جوامع مختلف یکسان نیست و مناطق از نظر نوع جرم، شدت و ضعف، تعداد، و نیز از نظر عوامل متفاوتند. این تفاوت ها را می توان در شهرها، روستاها و حتی در مناطق مختلف و محله های یک شهر مشاهده کرد. در هر جامعه و محیطی سلسله عواملی همچون شرایط جغرافیایی، اقلیمی، وضعیت اجتماعی، اقتصادی، موقعیت خانوادگی، تربیتی، شغلی و طرز فکر و نگرش خاصی حاکم است که هر یک از این ها در حسن رفتار و یا بدرفتاری افراد مؤثر است.

شهرنشینی لجام گسیخته، گسترش حاشیه نشینی و فقر، اتلاف منابع و انرژی را به دنبال دارد. حاشیه نشینی در شهرها، با جرم رابطه مستقیم دارد. تنوع و تجمل، اختلاف فاحش طبقات اجتماعی ساکن شهرهای بزرگ، تورّم و گرانی هزینه های زندگی، موجب می شود تا افراد غیر کارآمد که درآمدشان زندگی ایشان را کفاف نمی دهد، برای تأمین نیازهای خود، دست به هر کاری هر چند غیر قانونی بزنند. از دیگر عوامل محیطی جرم، می توان فقر، بیکاری، تورّم و شرایط بد اقتصادی نام برد که بر همه آحاد جامعه، اقشار، گروه ها و نهادها تأثیر گذاشته و آنان را تحت تأثیر قرار می دهد.۴

در پیدایش انحرافات اجتماعی و رفتارهای نابهنجار و آسیب زا عوامل متعددی به عنوان عوامل پیدایش و زمینه ساز می تواند مؤثر باشد:

عوامل فردی: جنس، سن، وضعیت ظاهری و قیافه، ضعف و قدرت، بیماری، عامل ژنتیک و...

عوامل روانی: حساسیت، نفرت، ترس و وحشت، اضطراب، کم هوشی، خیال پردازی، قدرت طلبی، کم رویی، پرخاشگری،

حسادت، بیماری های روانی و...

عوامل محیطی: اوضاع و شرایط اقلیمی، شهر و روستا، کوچه و خیابان، گرما و سرما و...

عوامل اجتماعی: خانواده، طلاق، فقر، فرهنگ، اقتصاد، بی کاری، شغل، رسانه ها، مهاجرت، جمعیت و... ..

از آنجا که ممکن است در پیدایش هر رفتاری، عوامل فوق و یا حتی عوامل دیگری نیز مؤثر باشد، از این رو، نمی توان به یک

باره فرد بزهکار را به عنوان علت العلل در جامعه مقصر شناخت و سایر عوامل را نادیده گرفت.

اگر فرد، هر چند برای سرگرمی و تنوع و تفریح دست به بزهکاری بزند، این کار وی کم کم زمینه ای خواهد بود تا به سمت و

سوی بزهکاری سوق یابد. دلیل عمده این کار، چگونگی شروع به انجام عمل بزهکارانه و کشیده شدن فرد به این راه است.

افراد بزهکار افرادی هستند که همه زمینه ها و شرایط لازم برای انحراف در آنان وجود دارد. مهم ترین عامل در انحراف افراد و

ارتکاب عمل ناپهنجار، فردی است که موجب سوق یافتن وی به سمت بزهکاری می شود؛ چرا که فردی که می خواهد اولین

بار دست به بزهکاری بزند، نیازمند فردی است که او را راهنمایی کرده و به این سمت هدایت نماید.

دومین عامل، امکانات و شرایطی است که فرد در اختیار دارد و زمینه ارتکاب وی را برای اعمال خلاف اجتماع فراهم می آورد.

فقر در خانواده، عدم تأمین نیازهای اساسی خانواده، دوستان ناباب، محیط آلوده و... نیز از عوامل روی آوری فرد به بزهکاری است.

در عین حال، به طور مشخص می توان عوامل عمده زیر را به عنوان بسترها و زمینه های پیدایش انحرافات اجتماعی و یا هر رفتار نابهنجار نام برد؛ عواملی که نقش بسیار تعیین کننده ای در پیدایی هر رفتاری، اعم از بهنجار و یا نابهنجار، ایفا می کنند. در عین حال، مهم ترین عامل یعنی خود فرد نیز نقشی تعیین کننده ای در این زمینه بازی می کنند.

اجمالاً، علل و عوامل پیدایش آسیب های اجتماعی، به ویژه در میان نوجوانان و جوانان را می توان به سه دسته عمده تقسیم نمود: ۱. عوامل معطوف به شخصیت؛ ۲. عوامل فردی؛ ۳. عوامل اجتماعی.

الف. عوامل شخصیتی

این دسته از عوامل معطوف به عدم تعادل روانی، شخصیتی و اختلال در سلوک و رفتار است که به برخی از آن ها اشاره می شود:

ویژگی های شخصیتی افراد بزهکار و کجرو

معمولاً ویژگی های شخصیتی افراد بزهکار، بی قاعدگی رابطه و ارتباط میان فرد و جامعه و ارتکاب رفتارهای نابهنجار و خلاف مقررات اجتماعی است، ولی معمولاً از نظر مرتکب و عامل آن در اصل و یا در مواقعی خاص، این گونه رفتارها ناپسند شمرده نمی شود. افراد روان رنجور و روان پریش نسبت به ارزش ها، هنجارها و مقررات اجتماعی بی تفاوت بوده و کمتر آن ها را رعایت می کنند. اعمال و شیوه های رفتاری این گونه افراد نظام اجتماعی را متزلزل و گاهی نیز مختل می کند و موجب می

شود که رعایت ارزش های اخلاقی و هنجارها در جامعه و نزد سایر افراد زیرسؤال رفته و آن را به پایین ترین سطح عمل تنزل دهد.

برخی از مشخصه های بارز و برجسته شخصیتی این گونه افراد، خودمحموری، پرخاشگری، هنجارشکنی، فریبندگی ظاهری و عدم احساس مسئولیت می باشد. این گونه افراد به پیامد عمل خود نمی اندیشند، در کارهای خود بی پروا و بی ملاحظه هستند و در پند گرفتن از تجربیات، بسیار ضعیف بوده و در قضاوت های خود یک سویه می باشند. این نوع شخصیت ها عمدتاً از محیط اجتماع، خانه و مدرسه فرار کرده، پای بند قواعد، مقررات و هنجارهای اجتماعی نیستند و به دنبال هر چیزی می روند که جلب توجه کند. حتی در پوشش و سبک و شکل ظاهری خویش، به ویژه در شیوه لباس پوشیدن، آرایش مو و صورت به گونه ای که خلاف قاعده و خلاف سبک مرسوم سایر افراد اجتماع باشد، عمل می کنند تا جلب توجه نمایند.

گروهی از افراد بزهکار و کجرو نیز ویژگی های شخصیتی دیگری دارند؛ خودمحور و پیوسته به تمجید و توجه دیگران نیازمندان و در روابط خود با مردم به نیازها و احساسات آنان توجه نمی کنند. این افراد اغلب با رؤیاهایی در مورد موفقیت نامحدود و درخشان، قدرت، زیبایی و روابط عاشقانه آرمانی سرگرم اند. اغلب این افراد والدینی داشته اند که از نظر عاطفی نسبت به آنان بی توجه اند یا سرد و طردکننده بوده و یا بیش از حد به آنان محبت کرده و ارج می نهند.

آنان به علت سرکوب خواسته ها و فقدان ارضای تمایلات درونی، از کانون خانواده بیزار شده و به رفتارهای نابهنجار نظیر فرار از خانه، ترک تحصیل، سرقت و اعتیاد گرایش پیدا می کنند.

گروهی نیز افرادی برون گرا و به دنبال لذت جویی آنی هستند، دم را غنیمت می شمارند، دوست دارد در انواع میهمانی ها و جشن ها شرکت کنند، تشنه هیجان و ماجراجویی اند، به همین دلیل برای لذت جویی دست به اعمال خلاف و بزهکارانه می زنند.

سرانجام گروهی از افراد بزهکار نیز مشخصه بارزشان، پرجوش و خروشی و بیان اغراق آمیز، هیجانی، روابط طوفانی بین فردی، نگرش خودمدارانه و تأثیرپذیری از دیگران است. این گونه شخصیت ها برای آنکه «خود»ی نشان دهند، هر تجربه ای را حتی اگر برای آنان گران تمام شود، انجام می دهند. هیجان طلبی، ماجراجویی، تنوع طلبی، کنجکاوی، استقلال طلبی افراطی، خودباختگی احساسی و غلبه کنش های احساسی بر کنش های عقلانی از جمله مشکلات رفتاری است که فرد را به سوی موقعیت های خطرزا و ارتکاب اعمال بزهکارانه رهنمون می کند.

از دیگر مشکلات روحی - روانی که منجر به رفتارهای ضداجتماعی می شود، می توان به ضعف عزت نفس، احساس کهنتری، فقدان اعتماد به نفس، احساس عدم جذابیت، افسردگی شدید، شیدایی و اختلال خلقی اشاره نمود. چنین افرادی معمولا مستعد انجام رفتارهای نسنجیده و انحرافی هستند.

ب. عوامل فردی

در حوزه عوامل فردی، می توان به موارد ذیل اشاره نمود:

1. آرزوهای بلند;

2. خوش گذرانی و لذت طلبی;

3. قدرت، استقلال و عافیت طلبی;

5. بندوباری و لابلالی گری؛

6. هویتی و بی هدفی در زندگی.

افراد گاهی اوقات برای رسیدن به آمال و آرزوهای بلند و دست نیافتنی و مدینه فاضله ای که رسانه های ملی و یا ماهواره ها تبلیغ می کنند، مرتکب جرایم می شوند. گاهی اوقات هم ارتکاب جرایم را فقط یک کار تفتنی و به عنوان گذران اوقات فراغت می دانند با اینکه ممکن است در خانه و محیط اطراف خود مشکل حادی هم نداشته باشند که آنان را مجبور به ارتکاب رفتار ناپهنجار نماید، ولی فقط به خاطر اینکه در چند روز زندگی خوش باشند، دست به ارتکاب اعمال خلاف عرف و اجتماع می زنند.

گاهی نیز افراد از نعمت خانواده و والدین عاطفی برخوردارند، اما به خاطر شکست در تحصیلات و ناتوانی در ادامه تحصیل، تحقیر معلمان و فشارهای بی مورد والدین مجبور می شوند خود را به گونه ای دیگر نشان دهند و - به اصطلاح - «خودی» نشان دهند. و این حکایت از میل به استقلال طلبی، قدرت طلبی و یا عافیت طلبی در نوجوانان و جوانان دارد که به دلیل عدم ارضای صحیح آن دست به ارتکاب اعمال ناشایست می زنند. ۵.

عده ای از نوجوانان نیز به دلیل روحیه تنوع طلبی و زیاده خواهی و عدم تربیت صحیح و عدم هدایت درست این غریزه طبیعی، دست به اعمال خلاف می زنند.

گاهی هم عده ای ممکن است دارای زندگی مرفهی باشند و هیچ گونه کمبود مالی و عاطفی نداشته باشند، ولی به دلیل این

که روحیه فاسدی دارند و - به اصطلاح - بی بند و بار و بی هویت اند و یا هدفی در زندگی ندارند، میل به بزهکاری پیدا می کنند.

ج. عوامل اجتماعی

در بررسی آسیب ها و انحرافات اجتماعی، به عنوان یک پدیده اجتماعی، به علل اجتماعی انحرافات می پردازیم. به هر حال، عوامل متعددی در این زمینه نقش دارند که در اینجا به برخی از آن ها اشاره می گردد:

1. عدم پای بندی خانواده ها به آموزه های دینی

مطالعات و تحقیقات نشان می دهد تا زمانی که اعضای جامعه پای بند به اعتقادات مذهبی خود باشند، خود و فرزندان شان به فساد و بزهکاری روی نمی آورند. در پژوهشی که توسط مرکز ملی تحقیقات اجتماعی کشور مصر در سال ۱۹۵۹ صورت گرفته است، ۷۲ درصد نوجوانان بزهکار، که به دلیل سرقت و دزدی توقیف و یا زندانی شده بودند، نماز نمی گزاردند و ۵۳ درصد آنان در ماه رمضان روزه نمی گرفتند. ۶ به هر حال، این اندیشه که کاهش ایمان مذهبی یکی از علل عمده افزایش نرخ جرم در جوامع پیشرفته و غربی است، نظری عمومی است. تحقیقات صورت گرفته در کشور نیز مؤید همین نظریه است

الف (آسیبهای اخلاقی

حدود ۱/۵ درصد از مجموعه اطلاعات موجود در سایتهای اینترنتی غیراخلاقی ، بیش از ۹۰ درصد از آنها تجاری و مابقی آن با سایر امور علمی ، فرهنگی ، ورزشی و سایر موضوعات مرتبط است . این در حالی است که ۱۱ درصد افراد روی زمین با رفتارهای جنسی ناسالم مواجه هستند که اصولاً ربطی به اینترنت ندارد . بنابراین آسیب های ناشی از مقایسه با شرایط عادی فساد اخلاقی در جامعه چندین برابر کمتر است ؛ اما آنچه می تواند در اینترنت خطرناک تر تلقی گردد ، ارتباطی است که از طریق اتاق های گفتگو بین افراد مختلف برقرار می شود و در برخی موارد صدمات زیاد را بوجود می آورد . این اتاق های گفتگو که معمولاً با نام های جعلی و مجهول امکان ارتباط در آن وجود دارد می تواند زمینه های لازم را برای ایجاد برخی از مفاسد اجتماعی بوجود آورد و تقریباً راهی هم برای جلوگیری از آن وجود ندارد . در یک اتاق گفتگو ، مردی ۶۰ ساله می تواند خود را ۲۰ ساله معرفی کند و به اذیت و آزار دیگران بپردازد . به جرات میتوان گفت که خطر اتاق های گفتگو به مراتب بیشتر از سایت های غیراخلاقی موجود در اینترنت است ؛ زیرا گفتگو میسر نیست و بی اطلاعی

خانواده ها از این موضوع خطراتی را به خانواده ها تحمیل می کند . از سوی دیگر از جمله چالش های اساسی گسترش فناوری ارتباطات در جهان مخصوصاً کشورهای در حال توسعه ، آسیب های فرهنگی و اجتماعی است . قرار گرفتن در معرض فرهنگ های گوناگون ، آزادی های زیاد در یک دوره زمانی نسبتاً کوتاه و امکان دسترسی به اطلاعات غیراخلاقی گوناگون از طریق اینترنت ، برخی از نمونه های این خطرات می باشند . در کشورهای در حال توسعه از جمله کشور ما ، بنا بر شرایط فرهنگی و اجتماعی احتمال آسیب پذیری زیادی در اثر تعامل گسترده با دیگر فرهنگ ها وجود دارد . البته با توجه به پیشرفت های حاصل شده در مکانیزم های امنیتی و کنترلی در اینترنت ، قابلیت های کنترلی در این گونه موارد کم تر مؤثر واقع می شوند . بنابراین توجه به شرایط فرهنگی و اجتماعی کشورها و یا مناطق جغرافیایی خاص قبل از ایجاد شهر الکترونیک ، آماده کردن خانواده ها از بعد فرهنگی ، اجتماعی و اخلاقی ضروری می باشد .

ب) آسیب های پزشکی :

با توجه به توسعه انواع تجهیزات سخت افزاری و نرم افزاری مرتبط با فن آوری اطلاعات و همه گیر شدن آن از بعد استفاده و کاربری ، مشکلات عدیده ای را از نظر پزشکی و بهداشت برای شهروندان به وجود آورده است که می تواند ، در مقوله آسیب های پزشکی مرتبط با فن آوری اطلاعات و منتج از آن محسوب گردد .

برخی از این عوامل عبارتند از :

اثرات منفی که بر روی اعصاب و مغز کودکان و حتی بزرگ تر ها در اثر بازی های کامپیوتری ایجاد می شود ، زیرا بازی های کامپیوتری به دلیل داشتن صفحات گرافیکی و تنوع رنگ و سرعت زیاد

تعویض صفحات اثرات منفی بر روی اعصاب کودکان می گذارد و از این راه برخی اختلالات را موجب می شوند .

اثرات منفی که بر روی بینایی افراد در اثر کار زیاد با کامپیوتر ایجاد می شود موجب سوزش چشم می شود . اثرات منفی که بر روی بدن می گذارد ، دردهای شدید کمر ، دست ، گردن و سر که به صورت آرتروز ظاهر می شود که گاه گاهی موجب ایجاد کیست مفصلی در مچ دست می شود . افتادن سرشانه ها و خارج شدن ستون فقرات از حالت طبیعی مشکلات دیگر مرتبط به آسیب های پزشکی است . این شکل به دلیل نشستن به مدت طولانی در پشت کامپیوتر و تایپ و کار زیاد با آن بوجود می آید .

عمده دلایل بروز بعضی از آسیب ها عبارتند از :

آشنا نبودن نسل قدیم با فن آوری اطلاعات و تصور غلطی که بسیاری از آنان نسبت به اینترنت و فناوری اطلاعات دارند . راه های توسعه و ایجاد قوانین صحیح و بستر لازم در ارتباط با آن را دچار اختلال می کند . عدم تدوین راه کارهایی در جهت تعامل فرهنگ IT در خانواده

ضعف فرهنگ اجتماعی متناسب با زمان در زمینه ها و به خصوص در زمینه فرهنگ IT

* راه حل ها :

راه حل های بسیاری برای آشنا شدن خانواده با فرهنگ فن آوری اطلاعات وجود دارد که در صورت رعایت آن ها بسیاری از آسیب ها قابل برطرف شدن و کنترل از جمله آنها می توان به تقویت زبان انگلیسی به عنوان یک راه حل مناسب توجه داشت . یکی از علل شایع روی آوردن به chat و

موضوعات غیراخلاقی در اینترنت ، سهل‌الاستفاده بودن این موارد برای کاربران است . اغلب کاربرانی که نمی‌توانند سایت‌هایی که مطالبی به انگلیسی دارند استفاده نمایند به ناچار به این سمت کشیده می‌شوند . راه حل این موضوع تقویت زبان انگلیسی در بین کودکان و نوجوانان است تا به این ترتیب جوانان به استفاده از مطلب علمی ، فرهنگی و سایر موضوعات موجود در سایت‌ها ترغیب شوند .

به موازات گسترش فن‌آوری اطلاعات در خانواده وجود سایت‌های فارسی زبان نیز می‌تواند به عنوان راه حل دیگری تلقی شود .

به عبارت دیگر همزمان با تقویت و توسعه آموزش زبان انگلیسی به کاربران اینترنت ، لازم است سایت‌هایی که با محتوای فارسی عرضه می‌شوند به سرعت افزایش یابند . این امر سبب جذب کاربران اینترنتی شده و از سوق پیدا کردن به سایت‌های غیرمناسب و گفتگوهای طولانی جلوگیری می‌کند .

علاوه بر موارد فوق ، آگاهی‌های گروهی از طریق رسانه‌های جمعی و آموزش‌های لازم از طریق مؤسسات و آموزشگاه‌های رسمی و نصب پوسترها و علائم هشداردهنده در محل کار می‌تواند در زمینه کاهش آسیب‌های ناشی از فناوری اطلاعات مؤثر باشد .

رفتارها و دیدگاه‌های نسل امروز برای بسیاری از مردم غیر قابل درک است جوان و نوجوان امروز چیزهایی را می‌پسندد که با سلیقه و ذائقه نسل‌های پیشین تفاوت‌های ماهوی و فاحش دارد

آرمانهای او بسیار متفاوت از ایده آل‌های بزرگ‌ترهای اوست سطح اطلاعات و دانش و خصوصیات اخلاقی، رفتارهای اجتماعی و علایق و نوع تفکر این نسل آنچنان متفاوت از نسل‌های پیشین است که او را در موقعیت ممتازی قرار داده است با این حال در رفتارها و دیدگاه‌های همین نسل نیز دگرگونی‌های اساسی و ساختاری در حال شکل‌گیری است که بخش عمده آن متأثر از ورود و شیوع فناوری نوین ارتباطات یعنی اینترنت و ماهواره است در واقع یکی از نقاط افتراق و جدایی این نسل با نسل‌های پیشین، آشنایی، بهره‌گیری و انس و الفت با این رسانه و فناوری ارتباطی است برای بسیاری از مسوولان، روانشناسان اجتماعی، و حتی والدین درک مکانیزم پیچیده رفتارهای نسل جدید، بسیار مشکل و طاقت‌فرسا است شاید به همین دلیل است که هنوز اتفاق نظر کاملی در مورد نحوه مواجهه و برخورد با این نسل در جامعه بوجود نیامده است یکی از تهدید و تحدید سخن می‌گوید و دیگری از آزاد گذاشتن آنها، یکی بر کنترل و نظارت بیشتر تاکید می‌کند و دیگری بر توسعه امکانات و لوازم ارتباطی اصرار می‌ورزد

منابع:

۱. رشد آموزش علوم اجتماعی دوره ۱۴. شماره ۲. سال ۱۳۸۹

۲. علی اصغر ظهیری. برای دختران. قم

۳. غفور شیخی. آسیب شناسی بلوتوث. شماره ۴. ۱۳۹۱

۴. زهرا خسروی. اسفند ۱۳۹۰ همایش ملی صنایع فرهنگی

www.blogskin.ir

www.bluetonorrow

www.ictna.ir

